

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Evropa i svijet u srednjem vijeku

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

(max. 20 karaktera)

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

nema

7. Ograničenja pristupa:

nema ograničenja

8. Trajanje / semestar:

1

3

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

2

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Filozofski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Historija

12. Odgovorni nastavnik:

doc. dr. Dženan Dautović

13. E-mail nastavnika:

dzenandautovic@gmail.com

14. Web stranica:

www.ff.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Cilj predmeta je da se studenti upoznaju sa osnovnim tokovima i fazama razvoja srednjovjekovnog perioda prošlosti, u prvom planu na području Europe, ali djelomično i šireg euroazijskog područja. Fokus predmeta je na političkoj historiji, budući će studenti u narednom semestru učiti o kulturno-civilizacijskim aspektima srednjovjekovnog društva. Studenti treba da se upoznaju sa najvažnijim ličnostima opće srednjovjekovne historije, da navigiraju kroz komplikovane procese odnosa triju civilizacija (europske, islamske i bizantske), te da spoznaju najvažnije događaje, ratne sukobe, mirovne procese, ali i faze formiranja modernih europskih država, koje svoj korijen imaju upravo u srednjovjekovnom periodu.

Na predavanjima se obrađuju uglavnom lekcije iz europskog srednjovjekovlja, dok se na vježbama rade razvoji Bizanta i pojava islamske civilizacije.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, biti će osposobljeni da: poznaju najvažnije ličnosti i dinastije europskog srednjovjekovlja; da poznaju faze razvoja različitih institucija europskog srednjovjekovlja poput papinstva, carstva, feudalizma/vazalnih odnosa, križarskih ratova itd, da razumiju geopolitičku promjenu europskog svijeta seobom najprije gotskih i germanskih naroda, a zatim i pojavom Vikinga, Mađara, te Mongola; konačno moći će da raspoznaju korijene razvoja modernih europskih država poput Engleske, Francuske, Španije, Njemačke, Poljske, Rusije, Češke itd.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. sedmica: Formiranje "barbarskih kraljevstava" na zapadu nakon propasti Rimskog carstva;
2. sedmica: Razvoj papinstva u Ranom srednjem vijeku. Formiranje koncepta odnosa crkve i države;
3. sedmica: Merovinzi i Karolinzi. Obnova carstva na zapadu. Verdunski mir;
4. sedmica: Anglosaksonska Engleska;
5. sedmica: Posljednji valovi seobe naroda - Vikinzi i Mađari. Restauratio imperii Otona I;
6. sedmica: Pojava redovništva. Razvoj religioznosti u društvu. Veliki crkveni raskol 1054.;
7. sedmica: Francuska u postkarolinško doba X-XIV st. Dinastija Kapeta;
8. sedmica: Engleska u periodu X-XIV st. Dinastija Plantagenet;
9. sedmica: Gregorijanska reforma i razvoj papinstva u kasnom i razvijenom srednjem vijeku;
10. sedmica: Sukob carstva i papinstva u srednjem vijeku;
11. sedmica: Križarski ratovi;
12. sedmica: Centralna i istočna Europa do 15. stoljeća;
13. sedmica: Pojava Mongola i njihov prodor kroz islamske i europske zemlje;
14. sedmica: Mediteranski svijet do 15. stoljeća. Rekonkvista u Španiji i Renesansa u Italiji;
15. sedmica: Europa u Stogodišnjem ratu.

18. Metode učenja:

U cilju efikasnog izvođenja nastave i postizanja očekivanih ciljeva nastavnog predmeta Europa i svijet u srednjem vijeku koristiće se različite nastavne metode: usmeno izlaganje, dedukcija, indukcija, analiza, sinteza, komparacija podataka itd.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:**Predavanja**

Student je u toku cijelog semestra obavezan dolaziti redovno na predavanja (P). Nastavnik će tokom čitavog semestra vršiti evidenciju i pratiti prisutnost studenata. Za prisustvo predavanjima student ostvaruje 15 bodova.

Izostanci studenata sa predavanja neće biti tolerirani. U slučaju da student zbog bolesti ne može prisustvovati predavanjima može nadoknaditi iste u određenom terminu ili će dobiti dodatni zadatak vezan za tematiku pojedine nastavne jedinice koji će trebati riješiti samostalno ili uz konsultacije sa predmetnim nastavnikom. Također, za kontinuiranu aktivnost na času u toku cijelog semestra, u diskusijama sa nastavnikom moguće je dobiti deset (10) poena.

Ukoliko student ispuni naprijed navedene uvjete bez izostanaka s predavanja te bude aktivan na časovima u toku semestra dobija 15+10 bodova na osnovu prisutnosti i aktivnosti (ukupno 25 bodova).

Na navedenim oblicima nastave studenti trebaju aktivno učestvovati u diskusiji sa nastavnikom. Također, nastavnik će studentima tokom čitavog semestra dodjeljivati određene zadatke i obaveze vezane za P koji oni trebaju izvršavati kako bi bili spremni za naredni čas.

Seminarski rad

Seminarski rad će obuhvatiti određenu tematiku, realizirati će se uz konsultiranje raspoložive udžbeničke literature, literature dostupne na internetu i slično. U timskom projektu svi studenti tima obavezni su aktivno učestvovati i dati svoj doprinos. Na taj način studenti mogu međusobno razmjenjivati ideje, diskutirati, učiti jedni od drugih, donositi konačne odluke i zaključke. Tako se razvijaju njihove komunikacijske, verbalne i vještine pisanja.

Za urađen i odbranjen seminarski rad studenti dobivaju 8 bodova.

Kolokvijalni ispiti

Kolokvijalni ispiti se održavaju na osnovu gradiva pređenog na vježbama. Po završetku obrađivanja gradiva o razvoju Bizantskog carstva, bit će organiziran prvi kolokvij, a po završetku obrađivanja gradiva o razvoju islamske civilizacije drugi. Položeni kolokvij su uslov da student može izaći na pismeni dio ispita, a nose po 10 bodova, odnosno ukupno 20 na konačnu ocjenu.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita

- a) prisutnost i aktivnost na času:
prisutnost na predavanjima i vježbama 15 bodova,
aktivnost na časovima 10 bodova,
- b) kolokvijalni ispiti (dva) 20 bodova maksimalno,
- b) seminarski rad 5 bodova,
- c) pismeni ispit: 15 bodova
- d) usmeni dio ispita: 35 bodova.

Dodjeljivanje ocjena na osnovu ostvarenog broja bodova:

94-100=10, 84-93=9, 74-83=8, 64-73 =7, 54-63=6; do 53=5

21. Osnovna literatura:

- Henri Pirenne, Povijest Europe od seobe naroda do XVI. stoljeća, Marjan tisak, Split 2005.
- Marko Šunjić, Narodi i države ranog srednjeg vijeka, Rabic, Sarajevo 2003.
- Ivo Goldstein, Borislav Grgin, Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku, Novi Liber, Zagreb 2006.
- Jacques Le Goff, Civilizacija srednjovjekovnog zapada, Golden Marketing, Zagreb 1998.
- Georges Duby, Tri reda ili imaginarij feudalizma, Golden Marketing, Zagreb 2007.
- Sydney Painter, Istorija srednjeg veka (284-1500), CLIO, Beograd 1997.
- Chris Wickham, Nasleđe Rima. Europa i Mediteran 400-1000, CLIO, Beograd 2021.
- Johan Huizinga, Jesen srednjeg vijeka, Matica hrvatska, Zagreb 1964.
- Georgije Ostrogorski, Istorija Vizantije, Prosveta, Beograd 1969.
- Filip Hiti, Istorija Arapa od najstarijih vremena do danas, Veselin Masleša 1983.

22. Internet web reference:

- <https://sourcebooks.fordham.edu/sbook.asp>
- <https://sourcebook.stanford.edu/>

23. U primjeni od akademske godine:

2023/2024

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: